Valtiovarainministeriö Neuvostoraportti EU/8/2025-VM-173

Kekäläinen Antti
Järvenpää Soila

14.11.2025

ECOFIN-neuvoston 13.11.2025 ja Euroryhmän sekä laajennetun kokoonpanon 12.11.2025 kokoukset, Bryssel: Yhteenvetoraportti

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 13.11.2025, Euroryhmä 12.11.2025, Bryssel

Neuvosto kävi politiikkakeskustelun energiaverotuksen uudistamisesta puheenjohtajan viimeisimmän kompromissiehdotuksen pohjalta. Useammalla jäsenvaltiolla oli edelleen vahvoja varaumia ja huolia liittyen muun muassa tiettyjen energiatuotteiden verotukseen, lento- ja meriliikenteeseen sekä automaattiseen indeksointiin, tai toisaalta pääkomponenttiverotukseen sekä liian mataliin verotasoihin. Pj. totesi, että näkemykset ovat niin eriäviä ja vastakkaisia, että on mahdotonta löytää tasapainoinen kompromissi. Muissa asioissa puheenjohtaja kävi läpi tilanteen ajankohtaisten rahoituspalvelualan lainsäädäntöhankkeiden osalta ja komissio kertoi tulevista hankkeista.

Tullireformia koskevassa asiakohdassa neuvosto vahvisti poliittisen yhteisymmärryksen vähäarvoisten lähetysten tullittomuuden poistamisesta. Täytäntöönpanon pitkän viiveen vuoksi neuvosto keskusteli mahdollisuudesta ottaa käyttöön väliaikainen yksinkertaistettu malli tullien kantamiseen jo v. 2026 aikana. Valtaosa jäsenvaltioista, Suomi mukaan lukien, tuki Ranskan hyväksyttäväksi ehdottamaa lausuntoa.

Yksinkertaistamisen asiakohdassa komissio esitteli vuosiraportit. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset asiakohdassa komissio antoi tilannekatsauksen Ukrainan tukitoimista. Ukrainan rahoitus-vaihtoehdoista keskusteltiin rajatussa formaatissa ECOFIN-aamiaisen yhteydessä. Talouden elpymisen asiakohdassa hyväksyttiin Belgian, Kroatian, Luxemburgin, Romanian, Slovakian ja Viron päivitetyt elpymis- ja palautumissuunnitelmat sekä niitä koskevat neuvoston täytäntöönpanopäätökset. Tämän lisäksi komissio antoi tilannekatsauksen RRF-välineen toimeenpanosta, Euroopan finanssipoliittisen komitean puheenjohtaja esitteli komitean vuosiraportin, neuvosto hyväksyi päätelmät EU:n tilastoista ja sai katsauksen lokakuun G20-maiden valtiovarainministereiden ja keskuspankkiirien kokouksesta. ECOFIN-ministerien aamiaisella käytiin keskustelu Ukrainan rahoituksesta ja globaalista minimiverosta. Neuvosto kävi perinteisen ministeritason vuoropuhelun EFTA-maiden kanssa.

Euroryhmä sai päivityksen talouden viimeaikaisesta kehityksestä ja näkymistä, erityisesti inflaation osalta. Euroryhmä keskusteli lisäksi euroalueen kohtaamista haasteista globaalissa kontekstissa marraskuun 2024 euroryhmän kilpailukykyä koskevan julkilausuman pohjalta. Euroryhmä keskusteli myös sen roolista euroalueen finanssipolitiikan koordinoinnissa. Euroryhmä pankkiunionin kokoonpanossa kuuli EKP:n valvontaelimen ja yhteisen kriisinratkaisuneuvoston puheenjohtajia osana heidän puolivuosittaista raportointiaan. Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa kävi keskustelun digitaalisen rahoituksen tulevaisuudesta.

EU-EFTA-vuoropuhelu

Neuvosto kävi perinteisen ministeritason vuoropuhelun EFTA-maiden kanssa. Tämän vuotisen vuoropuhelun teemana oli avoin ja vapaa kauppa. EFTA-maat korostivat puheenvuoroissaan EU- ja EFTA-maiden luontaista kumppanuutta, kaupan vahvistamista, yhtenäismarkkinoita sekä avointa kauppaa. Osa EFTA-maista mainitsi huolensa EU:n suunnitelmista tehdä poikkeamia ja suojatoimia, jotka ovat vastaan avoimen ja tasapuolisen kaupan periaatteita. Suomi ja Ruotsi esittivät tukensa Norjan ja Islannin esittämiin huoliin metalliseosten suojatoimista.

ECOFIN

Energiaverodirektiivin uudistaminen

Puheenjohtaja kertoi olleensa hyvin sitoutunut työstämään kompromissia energiaverodirektiivin (ETD) uudistamisen osalta. Tekninen työ työryhmässä on nyt saatettu päätökseen ja jäljellä on poliittisen tason keskustelu aiheesta. Pj. totesi tehneensä todella paljon töitä tasapainoisen kompromissin eteen, jossa otettaisiin huomioon kaikki näkökulmat kuten ympäristö/ilmastotavoitteet, kilpailukyky, sähköistämisen tavoite ja jäsenvaltiokohtaiset olosuhteet. Osalla jäsenvaltioista on ollut huolia liittyen esim. verotasoihin tai indeksointiin. Osa jäsenvaltioista toivoisi kunnianhimoisempaa lähestymistapaa, mutta pj:n näkemyksen mukaan kompromissi olisi kuitenkin edistystä nykydirektiiviin. Pj. toivoi kaikkien voivan hyväksyä kompromissiehdotuksen.

Komissio tuki pj:n näkemystä, että kompromississa on kyse herkästä tasapainosta ja toivoi, että sopu saataisiin aikaan, vaikka komissio olisi toivonut kunnianhimoisempaa kompromissia.

Jäsenmaista Ranska, Saksa, Liettua, Latvia, Kroatia, Romania, Irlanti, Viro ja Slovenia tukivat pj:n viimeisintä kompromissiehdotusta. Suomen puheenvuorossa harmiteltiin suuntaa, johon kompromissi kokonaisuudessaan on edennyt ja suhtauduttiin varauksellisesti koko kompromissiehdotukseen. Suomen mielestä teksti ei enää vastaa uudistuksen päätavoitteita sisämarkkinoiden toiminnasta, ympäristöohjaavuudesta ja verotulojen turvaamisesta. Suomi oli erityisen huolissaan ehdotuksista vähimmäisverotasojen laskemisesta ja totesi vastustavansa indeksoinnin heikentämistä. Puheenvuorossa muun muassa todettiin Suomella olevan myös vahva varauma pääkomponenttiverotukseen; verotusta pääkomponentin perusteella ei pitäisi sallia edes väliaikaisesti. Lisäksi Suomi kokee, että turpeen verotus pitäisi jättää kansallisesti päätettäväksi.

Puheenjohtaja totesi lopuksi yhteenvetona, että näyttää selvältä, ettei asiassa olla saavuttamassa sopua. Komissio yhtyi pj:n johtopäätökseen ja harmitteli, ettei kompromissihalukkuutta löytynyt tarpeeksi. Komissio jättää asian pöydälle toistaiseksi.

Muut asiat/ Tilannekatsaus vireillä oleviin rahoituspalvelualan lainsäädäntöhankkeisiin

Puheenjohtaja kertoi, että neuvottelut yhtenäisvaluuttapaketista / digieurosta ovat edenneet ja sopu voi olla mahdollista saavuttaa Tanskan kaudella. Pj. odottaa, että maksupalvelupaketista (PSD/PSR) saavutetaan lopullinen sopu Euroopan parlamentin kanssa. Neuvottelut vähittäissijoittajapaketista (RIS) ovat myös edenneet. Open Finance / rahoitusdatan saatavuutta (FIDA) koskevan paketin neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa eivät ole edenneet. Arvopaperistamispaketin osalta pj. painotti tarvetta edetä nopeasti neuvoston yhteisnäkemykseen, minkä pj. odottaa olevan mahdollista vuoden loppuun mennessä. Komission mukaan sen esitykset lisäeläkkeisiin ovat tulossa marraskuussa, sekä esitys arvopaperimarkkinoiden integroinnin edistämiseksi joulukuussa.

Tullireformi – Tullitariffiasetuksen ja tullittomuusasetuksen muutosehdotus

Puheenjohtaja avasi asiakohdan, joka koskee tullivapautuksen poistamista verkkokaupan vähäarvoisilta (alle 150 euron) lähetyksiltä EU:n ulkopuolelta. Pj. ehdotti poliittisen yhteisymmärryksen

vahvistamista tästä tärkeästä uudistuksesta, jonka täytäntöönpano kytketään EU:n tullidatakeskuksen käyttöönottoon. Sen lisäksi on tarkoitus keskustella nopeutetusta väliaikaisesta mallista, koska uudistusten kanssa ei voida odottaa vuoteen 2028. Myös komissio on kehottanut kirjeessään neuvostoa keskustelemaan nopeuttamisesta, ja Ranska on jakanut asiasta lausuntoehdotuksen.

Komissio kiitteli puheenjohtajaa työstään tärkeän tullireformin edistämisessä. Komissio oli samaa mieltä siitä, että verkkokaupan lähetysmäärien kasvu on ollut uskomatonta. Vuonna 2024 tuotiin jo 4,6 miljardia pakettia, tämän vuoden ensimmäisellä puoliskolla on ollut kasvua yli 40 % viime vuoden tasosta. Tämä asetus on osa kokonaispakettia, jota komissio on ehdottanut verkkokaupan haasteeseen vastaamiseksi. Komission mukaan nopeutetun väliaikaisen mallin edellytyksinä on kaksi elementtiä, kiinteä tariffi sekä olemassa olevien järjestelmien yhdistetty hyödyntäminen. Näiden pohjalta väliaikaisen mallin käyttöönotto voisi komission arvion mukaan tapahtua jo vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä.

Jäsenvaltiot eivät käyttäneet puheenvuoroja pj:n kompromissiehdotuksesta tullittomuuden poistamisesta ja pj. totesi neuvoston saavuttaneen siitä poliittisen yhteisymmärryksen. Tämän jälkeen neuvosto keskusteli mahdollisuudesta ottaa käyttöön väliaikainen yksinkertaistettu malli tullien kantamiseen jo vuoden 2026 aikana, mitä koskevaa lausuntoa Ranska ehdotti neuvoston hyväksyttäväksi. Valtaosa jäsenvaltioista, Suomi mukaan lukien, tuki Ranskan ehdottamaa lausuntoa.

Puheenjohtaja totesi, että neuvosto on vahvistanut poliittisen yhteisymmärryksen pj:n ehdotuksesta ja hyväksynyt Ranskan ehdottaman lausunnon nopeutetusta mallista, jota pj. kehotti komissiota valmistelemaan. Tähän asiaan palataan seuraavassa ECOFIN-neuvostossa.

Yksinkertaistaminen
a) Vuosittaiset edistymisraportit 2025
b) Yleiskatsausraportti 2025

Komissaarit Dombrovskis sekä Albuquerque esittelivät komission vuoden 2025 yleis- sekä edistymisraportit komission toimista sääntelyn yksinkertaistamiseksi, täytäntöönpanosta sekä täytäntöönpanon valvonnasta. Komissaarit painottivat, että komissio on sitoutunut vähentämään byrokratiaa, parantamaan täytäntöönpanokelpoisuutta ja varmistamaan, että täytäntöönpano ei tapahdu vain paperilla. Tähän mennessä komissio on tehnyt esimerkiksi kuusi ns. omnibus-yksinkertaistamisesityspakettia ja näitä tullaan esittämään useita lisää lähiaikoina. Tämän lisäksi komissio käy läpi olemassa olevaa lainsäädäntöä, tarkoituksenaan löytää uusia toimia säätelytaakan keventämiseksi. Lisäksi komissio panostaa jäsenvaltioiden täytäntöönpanon valvontaan.

Puheenjohtaja kertoi, että joulukuun neuvostoon tuodaan hyväksyttäväksi päätelmät rahoitusmarkkinalainsäädännön yksinkertaistamiseen liittyen.

Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset

Komissio antoi tilannekatsauksen Ukrainan tukitoimista, rahoitustarpeista ja Venäjän taloudesta. Komission mukaan G7:n ERA-aloitteen lainamuotoisen tuen toimeenpano etenee hyvin. ERA:n kautta on tähän mennessä myönnetty rahoitusta 25,9 mrd. euroa ja jäljellä on noin 18,2 mrd. euroa. EU:n 18,1 mrd. euron suuruinen lainaosuus ERA:sta on nyt kokonaan maksettu Ukrainalle. Ukrainan tukivälineen kautta Ukrainalle on myönnetty noin 24,5 mrd. euroa, kun viides maksatus on tehty. Komission mukaan Ukrainan rahoitustarpeet ovat kasvaneet ja arvio rahoitusvajeesta on nyt 60 mrd. euroa vuosille 2026 ja 2027. Tämän lisäksi tulee mittavat sotilaallisen tuen tarpeet. Komission mukaan Ukrainan lähiajan sekä pidemmän ajan rahoitukseen tulee löytää ratkaisu (huom. Ukrainan rahoituksesta keskusteltiin ECOFIN-aamiaisella). Komissio tutkii rahoitusvaihtoehtoja. Venäjän osalta inflaatiopaineet eivät ole hellittäneet ja talouden puskurit alkavat olla kulutettu. Yhdysvaltojen viimeaikaiset pakotteet sekä EU:n 19. pakotepaketti iskevät Venäjän energiatuloihin. Komissio suunnittelee uusia toimenpiteitä, jotta voidaan antaa lisäpainetta Venäjälle.

Taloudellinen elpyminen Euroopassa; Elpymis- ja palautumistukivälineen mukaiset neuvoston täytäntöönpanopäätökset

Komissio antoi tilannekatsauksen elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) toimeenpanosta. Komission mukaan 20 jäsenvaltioita on toimittanut tähän mennessä yksinkertaistetun elpymis- ja palautumissuunnitelman päivityksen. Komissio kannusti myös muita jäsenvaltioita toimittamaan päivitykset. RRF-välineestä on komission mukaan myönnetty noin 368 mrd. euroa (57 prosenttia) ja arvion mukaan vuoden loppuun mennessä olisi myönnetty noin 400 mrd. euroa.

Asiakohdassa hyväksyttiin Belgian, Kroatian, Luxemburgin, Romanian, Slovakian ja Viron päivitetyt elpymis- ja palautumissuunnitelmat sekä niitä koskevat neuvoston täytäntöönpanopäätökset.

Euroopan finanssipoliittisen komitean vuosiraportti

Euroopan finanssipoliittisen komitean (EFB) puheenjohtaja Hasekamp esitteli komitean vuosiraportin neuvostolle. EFB:n mukaan reaalinen BKT-kasvu euroalueella oli noin 1 prosentin, ja työmarkkinat olivat vahvat. Budjettialijäämät paranivat kuitenkin vain vähän, sillä budjettitulojen voittoja ja energiatukien päättymistä ei käytetty täysimääräisesti julkisen talouden epätasapainon vähentämiseen. Ottaen huomioon vuoden 2024 taloudelliset olosuhteet, EFB:n mukaan euroalueelle olisi ollut asianmukaista tiukempi finanssipoliittinen linja. EFB kritisoi uutta finanssipoliittista sääntökehikkoa muun muassa harkintavallan lisääntymisestä, liiallisen alijäämän menettelyn uusista tulkinnoista siirtymävuonna sekä kansallisten valvojien (IFI:t) rajallisesta roolista.

Päätelmät EU:n tilastoista

Komissio esitteli lyhyesti vuosittaisen EU-tilastopaketin, joka toimii pohjana päätelmille. Asiakohdassa hyväksyttiin neuvoston päätelmät.

G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 15.-16. lokakuuta 2025 pidetyn kokouksen seuranta

Puheenjohtaja kertoi, että Yhdysvallat aloittaa G20-puheenjohtajana 1.12.2025. Yhdysvaltojen kolme pääprioriteettia ovat yksityisen sektorin vetämä talouskasvu, rahoitusalan sääntelyn nykyaikaistaminen sekä energian saatavuus ja kohtuuhintaisuus. Komissio kertasi lokakuun kokouksen keskeisiä asioita, Ukraina oli prioriteettina useissa keskusteluissa. G20-huippukokous pidetään 22.–23.11.2025 Etelä-Afrikan Johannesburgissa. Komissio korosti EU:n yhtenäisyyden tärkeyttä.

Suomen edustajat
Valtiovarainministeri Riikka Purra ja virkamiesvaltuuskunta

<u>Euroryhmä</u>

1. **Makrotalouden ja julkisen talouden kehitys**

   Ensimmäisessä asiakohdassa euroryhmä sai päivityksen talouden viimeaikaisesta kehityksestä ja näkymistä, erityisesti inflaation osalta. Komissio ja EKP esittelivät taloustilannetta. Epävarmuus on edelleen suurta, mutta viimeisimmät toteumatiedot kuitenkin viittaavat talouden resilienssiin. Talouskasvu on odotettua nopeampaa monissa osissa euroaluetta ja työllisyys on

korkealla tasolla. Ministerit kertoivat puheenvuoroissaan viimeaikaisista budjettineuvotteluistaan. Useat ministerit kertoivat toimenpiteistä ja haasteista, jotka ovat keskeinen osa jatkuvaa finanssipolitiikan koordinaatiota euroryhmässä. Euroryhmän puheenjohtaja totesi, että näihin kysymyksiin palataan myös joulukuun euroryhmän kokouksessa.

2. Euroalueen haasteet muuttuvassa globaalissa toimintaympäristössä

Euroryhmä keskusteli seuraavaksi euroalueen kohtaamista haasteista globaalissa kontekstissa marraskuun 2024 euroryhmän kilpailukykyä koskevan julkilausuman pohjalta.

Komission alustuksessa nousi esille, että viimeisen vuoden aikana maailma on muuttunut edelleen nopeasti, ulkoinen toimintaympäristö on heikentynyt ja Euroopan teollisuutta varjostaa pidemmällä aikavälillä epävarmuus. Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa tuotiin esille kokemuksia konkreettisista haasteista, joita euroalue kohtaa johtuen siitä, että suurimpien globaalien toimijoiden lähestymistapa teollisuuspolitiikkaan on erilaista. Erityisesti Kiinan roolia sivuttiin keskustelussa. Keskustelussa nousi esille muun muassa tasapuolisten toimintaedellytysten puute ja se, mitä tämä tarkoittaa jäsenvaltioille. Euroryhmän keskustelu sivusi myös politiikkaprioriteetteja ennen vuoden 2026 euroalueen suosituksia.

3. Finanssipolitiikan koordinaatio euroryhmässä

Euroryhmä keskusteli myös sen roolista euroalueen finanssipolitiikan koordinoinnissa. Euroryhmä pitää säännönmukaiset keskustelut kesäkuussa ja joulukuussa, ja keskustelun tarkoituksen oli nyt löytää uusia tapoja vahvistaa euroryhmän roolia ja vastata paremmin lyhyen ja keskipitkän aikavälin haasteisiin.

4. Muut asiat

Liettuan uusi ministeri Kristupas Vaitiekūnas esitteli hallituksen poliittiset prioriteetit.

<u>Euroryhmä pankkiunionin kokoonpanossa</u>

1. Pankkiunionin tilannekatsaus, ml. raportointi operatiivisen puolen asioista

a) EKP:n valvontaelimen puheenjohtajan 22. kuuleminen
b) Raportointi yhteisen kriisinratkaisuneuvoston toiminnasta

Euroryhmä pankkiunionin kokoonpanossa kuuli EKP:n valvontaelimen ja yhteisen kriisinratkaisuneuvoston puheenjohtajia osana heidän puolivuosittaista raportointiaan. Yleisesti ottaen raportit olivat rauhoittavia: tämän kesän stressitestit antoivat pankeille myönteisen arvion, vaikkakin eurooppalaisten pankkien kilpailukykyyn olisi edelleen tärkeää kiinnittää lisää huomiota. Euroryhmän puheenjohtaja totesi, että yksinkertaistamistoimenpiteisiin olisi syytä kiinnittää lisää huomiota ja toisaalta tapoihin kannustaa pankkeja investoimaan pitkän aikavälin kasvuun, erityisesti kiihtyvän digitalisaation yhteydessä. Euroryhmä palaa uudelleen aiheeseen jatkotyön osalta joulukuun kokouksessa.

<u>Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa</u>

1. Digitaalisen rahoituksen tulevaisuus – Digitaalisen euron tilannekatsaus ja vakaavaluut-tojen (stablecoin) kehittyminen

Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa keskusteli digitaalisen rahoituksen tulevaisuudesta. Keskustelua käytiin digitaaliseen euroon liittyvästä käynnissä olevasta työstä. Tanska on puheenjohtajakaudellaan sitoutunut saavuttamaan yleisnäkemyksen lainsäädännöstä vuoden loppuun mennessä. Kokouksessa myös EKP kertoi keskuspankissa käynnissä olevasta työstä. Tällä pyritään ennakoimaan digitaalista euroa koskevan lainsäädäntötyön loppuunsaattamista ja sen tuomista käytäntöön. Keskustelua euroryhmässä käytiin myös stablecoin-kehityksestä muualla maailmassa sekä alan kehitysmahdollisuuksista euroalueella. Euroryhmän jäsenet toivat esiin muun muassa näkemyksiä mahdollisuuksien ja riskien välisistä kompromisseista. Aiheeseen palataan jatkossa pian.

Suomen edustajat
Valtiovarainministeri Riikka Purra ja kansainvälisten ja rahoitusmarkkina-asioiden alivaltiosihteeri Leena Mörttinen (VM).